הוראה ולמידה מרחוק, תכנון, ביצוע וניטור

חלק א'

שגרות ותנאים מקדימים לניהול יום ומהלך שיעור:

- ✓ **מומלץ להיכנס למפגש הזום דרך אתר משרד החינוך על מנת שלא תהיה הגבלת זמן. לעזרתכם** מדריך כניסה.
- ✓ **מערכת השעות השבועית** תכלול את ההיבטים הבאים: ציוד הנדרש, קישורים רלוונטיים לשיעור ולפירוט הנושאים של השיעורים.
- ✓ המורה תשלח תזכורת- מה צריך לארגן לקראת השיעור.
- ✓ המורה תתרגל עם הכיתה התארגנות לשיעור עד למצב ביצוע מושלם.
- ✓ **שפה חסכונית - המורה מדויקת וקצרה במלל.**
- ✓ **תכנון השיעורים** והכנת החומרים הנדרשים- המורה תתכנן מראש ותכין את כל הציוד הנדרש.
- ✓ **מהלך ביצוע המשימה:** יש אפשרות לעבודה בקבוצות קטנות ע"י חלוקה לחדרים בהתאם לשכבת הגיל.
- ✓ מורה תהיה זמינה לתלמידים במהלך ביצוע המשימה, גם בוואטסאפ וגם בזום.
- ✓ **פיתוח לומד עצמאי**: בהתארגנות של המורה לשיעור, המורה תדע מראש מה היא מלמדת ותשלח לתלמידים משימה מקדימה.
- ✓ מומלץ להקליט את השיעור ולשלוח לתלמידים שלא יכלו להשתתף.
- ✓ **לו"ז מתוכנן ומאורגן מראש לכל שלב של השיעור**: פתיחה- גוף (משימה)- סיכום ומשוב
- ✓ להוסיף לוח עם מהלך השיעור: נושא, מטרת השיעור- במשוב המורה תתייחס למידת השגת המטרה, לו"ז, מה עושים היום....
- ✓ **שגרות יום** מעוגנות במערכת הלמידה המקוונת:

- פתיחת יום- בכיתות הנמוכות לפתוח עם "שיר של יום", או שיר החודש שעוסק בערך החודש.
- סיכום יום - מתן משוב יומי ,הילדים יכולים לתת משוב על תהליך הלמידה שלהם, איך עבר עליהם היום, סיכום חוויתי..
- בשכבות הגבוהות יתקיים מפגש פתיחת שבוע וסיכום שבוע, חשוב מאוד לשים דגש על תהליך הלמידה שעברו והמיומנויות החדשות שלמדו.

חלק ב'

שיעור בלמידה מרחוק

1. תכנון שיעור למידה מרחוק (מפגש זום)

תכנון השיעור והתארגנות, התייחסי בתכנון לנקודות הבאות:

- ✓ **מטרת השיעור:** ניסוח מדויק וקצר. להגדיר נושא/תוכן/מיומנות, אחת בלבד.

  המטרה נגזרת מתוך סטנדרט ההוראה באותו נושא לאותה שכבת הגיל (חוזרים למקום שבו הפסקנו במרץ).

  - ✓ הקפידי על:
    1. **כרטיס יציאה** : בסיום השיעור שאכן השגת את המטרה.
    2. **חומרי עזר:** כמו אתר/ מצגת/ דף עבודה שבהם תעזרי במהלך השיעור.
    3. ניסוח מדויק: תאור תמציתי של מהלך השיעור (עדיף בנקודות).
- ✓ **נושא השיעור:** נושא השיעור בהתאם לכל השיעורים באותו נושא.

  לדוגמה: נושא השיעור: בעיה חד שלבית. נושא כללי: בעיות מילוליות
- ✓ **כמות המשתתפים:** בכל שיעור 15 משתתפים לכל היותר.

  בחלוקה לקבוצות: מספר הלומדים לא יעלה על 5 תלמידים.
- ✓ **משך השיעור** 30-40 דקות: 5 דקות ראשונות: היערכות והתארגנות- הילדים.
- ✓ **מהלך השיעור:** משך השיעור 25-35 דקות לפי החלוקה הנ"ל:

פתיחה: 5 דק' (כולל בדיקת נוכחות ורדאר) והצגת תוכן ומבנה השיעור על ה"לוח/קיר", או בשיתוף מסך. "להכניס" את התלמידים אל תוך השיעור **וליצור בהם עניין** כבר בדקה- שתיים הראשונות

הקניה: 7-10 דק', יש להתחשב בקבוצת הגיל, ככל שצעירים יותר, ההקניה קצרה יותר. תוך כדי הקניה, לוודא "נוכחות", הקשבה

משימה אישית: 5-15 דק'. אפשר ורצוי לחלק לתת-משימות של דקות בודדות כל אחת, כדי שהתלמידים יוכלו להיות פעילים ובקשב כל הזמן.

לכל משימה, להגדיר מראש זמן עבור התלמידים ולמדוד אותו

לבצע וידוא הבנה תוך כדי

כרטיס יציאה: 10 דק. משוב וסיכום. בפועל:

בדיקת מידת השגת היעד של השיעור. ניתן לבצע במגוון דרכים כמו משימה אישית, כתיבה על ה"קיר" ועוד.

משוב של שלושה תלמידים לכל היותר

הצגת מועד ונושא השיעור הבא ומה דרוש מהתלמידים להכין.

2. תהליך ביצוע ויישום שיעור למידה מרחוק עם התלמידים

- ✓ **רדאר ו"סטינג" מיטבי לשיעור**: הגדירי לשיעור קישור קבוע, שבי בחדר שקט עם רקע סולידי, הקפידי על זווית צילום מחמיאה ועל הופעה במרכז המסך (גם אם נדמה לך שמחצית פניך או תקרת הבית נראים טוב יותר), דאגי להגיע לשיעור לפני התלמידים ובקשי מכולם להיות עם מצלמות פתוחות .
- ✓ וודאי שכולם איתך, ערכי בדיקת נוכחות וצייני לעצמך לבדיקה מי נעדר.
- ✓ הביטי בהבעות הפנים ונסי לקרוא אותן מבעד למסך. חזרי עם התלמידים על חוקי השיח במפגש
- ✓ רשמי לעצמך רשמים הראויים להתייחסותך.

קישור לסרטון הדרכה לטיפים לגבי "סטינג".

טכניקות לשימוש בשיעור:

1. **טפחי מערכת יחסים בינאישית עם התלמידים לאורך המפגש**: שלחי לתלמידים הודעה שאת מחכה לראותם בשיעור, שתפי בתחושותייך, שאלי לשלומם וגלי אכפתיות ואמפתיה גם מרחוק.
2. השתמשי במסגור חיובי על השתתפותם, התייחסותם, איכות תשובותיהם 😉 ..
3. **אווירת כיף!** :🎼 קבלי את פני התלמידים עם מוסיקה טובה ובמהלך המפגש כולו השתמשי בפיצ'רים של מחיאות כפיים, בקשי מהתלמידים לצייר "סמיילי" שמח ועצוב ולהראות בכל פעם שרלוונטי או להשתמש בסימן✋👍👎 כסימנים מוסכמים ביום יום.
4. חייכי ודברי בחיות ובהתלהבות - בקול סמכותי וחם.
5. **גווני את דרך ההוראה**: בשיעור מרחוק מאתגר יותר לשמור על רמת קשב גבוהה. הוראה בדרך של הרצאה ארוכה עלולה לגרום לתלמיד לאבד קשב במהירות. שלבי בשיעור "מזניקי קשב" כגון סרטונים, שיתוף טקסטים, מסמכים ומצגות.
6. **הנחיות מה לעשות קצרות וברורות**
7. **וידוא הבנה** לאורך השיעור הקפידי לוודא הבנה אחרי כל שלב
8. **הפכי את התלמידים לפעילים ומעורבים** השתמשי בטכניקות לשת"פ כלל התלמידים בשיעור:

   כתיבה על הקיר, פנייה קרה, הרמת דפי תשובה בתוך תאי הזום, סימנים מוסכמים, גיוון במשימות חווייתיות.
9. **זמן חשיבה** תני מקום וכבוד לרגעי שתיקה המאפשרים לחשוב ולהעמיק בחשיבה. השתיקה מאפשרת לתלמידים האיטיים יותר לעמוד בקצב, היא מעודדת תלמידים ובפרט את אלה ההססניים להשתתף בשיעור.

תוכלי לשלב שעון חול או טיימר אחר המגדיר את הזמן הניתן בין שאלה לתשובות המשתתפים כדי לעודד ולכבד חשיבה.

3 . שיחת משוב עם המאמנת - תובנות בעקבות שיעור הלמידה מרחוק ותכנון המפגש הבא:

- ✓ האם מטרת השיעור הושגה?
- ✓ האם התכנון עמד בהלימה לביצוע?
- ✓ רשמי נקודות חוזק שעלו בעקבות המפגש ונקודות לשיפור.
- ✓ תכנני את המפגש הבא שלך בהלימה לתובנות שהגעת אליהן.

4. טבלה לתכנון שיעור/מפגש

נושא	בעיות מילוליות			
נושא המפגש/שיעור	בעיה חד-שלבית			
חלק המפגש	**זמנים**	**תוכן**	**פעולות**	**עזרים/אמצעים**
התארגנות	09:00-09:05			
פתיחה	09:05-09:10	(בנקודות)		
הקניה		(בנקודות)		
משימה/ות אישיות, קבוצתית		תאור המשימה		
כרטיס יציאה			וידוא הבנה משוב השיעור הבא	

בהמשך מצורפות שתי דוגמאות:

מקצוע **קהל יעד**	**שפה** **כיתה ה**
נושא:	בעלי חיים בסכנת הכחדה
נושא המפגש/שיעור:	מינים בסכנת הכחדה
מטרה:	היכרות עם הסיבות להכחדת בעלי חיים והארגונים הפועלים לשמירה על בע"ח.
עזרים לשיעור	• משחק זיכרון- 2 דקות • סרטון קצר (באורך 2 דקות מינים בסכנת הכחדה) • תמונות בעלי חיים • כרטיסי משימה וקטעי מידע.

חלק המפגש:	**זמנים:**	**תוכן**	**פעולות**	**זמנים** **(דקה אחר דקה)**
התארגנות	09:00-09:05			
פתיחה	09:05-09:10	משחק זיכרון קצר צפייה בסרטון	ניתן לשחק באופן אישי. משימה מקדימה לצפייה בסרטון לאחר המשחק חשבו מה הקשר בין משחק הזיכרון לסרטון- 3 דדקות. סרטון קצר מינים בסכנת הכחדה משימה- 2 דקות : הגדירו מהו מין בסכנת הכחדה)	**7 דקות** **3** דקות. (דקה חשיבה על הקשר, 3 דקות כתיבת תובנה- הגדרה)
הקניה		(פנייה קרה ל3-2 תלמידים	**סיכום תובנות ע" המורה.** בשנת 1973 חוקק הקונגרס האמריקני את חוק המינים בסכנת הכחדה, וקבע שתי הגדרות : **מין בסכנת הכחדה** הוא מין אשר אוכלוסייתו קטנה עד כדי סכנה להישרדות המין. **מין באיום הכחדה** הוא מין אשר ישנה סבירות גבוהה שיהיה בסכנת הכחדה - אם לא יינקטו צעדים להגנתו.	**2 דקות**
משימה/ות אישיות, קבוצתית	9:12-9:30	תיאור המשימה	מיני חקר חיות בסכנת הכחדה) **משימה אישית או קבוצתית ע"פ חלוקה ל"חדרים".** (לפניכם תמונות של בעלי	**18 דקות.**

			חיים וכרטיסי משימה ומקורות מידע. עליכם לבחור בעל חיים אחד המצוי בסכנת הכחדה ולבנות לו תעודת זהות.(ע״פ המאפיינים הנדרשים) בתום המשימה יש להעלות את תעודת הזהות לקיר השיתופי המקוון. **פנייה קרה ל-2 תלמידים להצגת תעודת הזהות.**	
כרטיס יציאה		**וידוא הבנה** **משוב השיעור הבא**	• כתוב הגדרה מהו מין בסכנת הכחדה. • כְּתוב גורם אחד להכחדה של בעלי חיים • מה עושים הארגונים העולמיים בכדי לשמור עליו יש להעלות את התשובה במחברת או על הקיר השיתופי או על דף שכולם מרימים- לשיקולה של המורה	**5 דקות.**

הערות-

- ✓ השיעור מבוסס על תצפית בשיעור.
- ✓ קהל יעד -כיתה ה ,מחנכת הכיתה ענבל בן יהודה בית ספר אורים קריית ים.
- ✓ שיעור ראשון מתוך יחידת נושא
- ✓ מינים בסכנת הכחדה- יחידות השיעור יתבססו בהמשך על טקסט מדעי.

מצורפת מצגת (מלווה) הניתנת לשדרוג ושינוי.

<u>דוגמה למבנה שיעור בלמידה מרחוק, שפה, ג',.</u>

שיעור לשון

כיתה: ג'

נושא: מערכת הפועל

נושא השיעור: זיהוי ושימוש בפעלים בזמן עתיד, גוף ראשון יחיד.

מטרה: התלמידים ידעו להטות פעלים בזמן עתיד בגוף ראשון (הישג נדרש 8)

כמות: 10 תלמידים.

אורך השיעור: 40 ד'.

חומרי עזר: מצגת, קישור לתכנת PADLET, משימת תרגול בשתי רמות, סיפור.

ציוד לתלמיד: לוח מחיק, טוש, ספוג, (או דף) מחברת, ציוד כתיבה.

טיזר/גירוי לצרף לזימון הזום הזמנה: "אתה מוזמן למנהרת הזמן, ניפגש בעתיד..."

חלקי המפגש	זמנים	תוכן	פעילות
התארגנות	**09:00-09:05**	**שגרת פתיחת שיעור.**	• בדיקת נוכחות • תזכורת התנהלות בשיעור מקוון (שקופית) • סדר ותוכן המפגש (שקופית) • התייחסות "טיזר": מדוע לדעתכם התכוונתי כשהזמנתי אתכם למנהרת הזמן?
פתיחה	**09:05-09:11**	**משימת פתיחה. איתור פעלים בטקסט נתון.**	הקרנת טקסט: "ביום שאחרי הסגר אני..." קריאה קולית בסבב: על-פי פניה ישירה (סימון שורות לכל קורא) משימה אישית (3 דקות): איתור חמישה פעלים בטקסט. כתיבת הפעלים על לוח מחיק אישי. **תוך כדי:** • וידוא הבנת הוראות. • מתן "זמן חשיבה" וחשיפת לוחות לפי סימן מורה . • מסגור חיובי למשתתפים.
הקניה	**09:11-09:20**	**איתור חוקיות ויצירת כלל.**	הצגת כל הפעלים מהטקסט על הלוח. <u>שאלות לשיח</u>: איזה פועל לדעתכם יוצא דופן ומדוע?

			איזה גוף מסתתר?/(מי עושה את הפעולה) בכל אחד מהפעלים האחרים? בואו ננסח כלל: כל הפעולות ש**אני** אעשה בעתיד יתחילו באות **א'**. כאן המקום לתת לתלמידים אפשרות לומר פעלים נוספים עפ"י בחירתם. כתיבת הכלל במחברת לשון. **משימה:** חשבו על פעולה אחת שתרצו לעשות ביום שיסתיים הסגר ושבצו אותה במשפט. (פעולה שלא כתובה בטקסט). המשפט יתחיל במילה אני. כתבו את המשפט בתכנת PADLET מתן "זמן חשיבה" , לרשותכם : 1 דקה (טיימר במצגת) כל תלמיד יקריא את המשפט שלו. עודדו את הילדים לחזק תשובות נכונות של חבריהם בעזרת פיצ'ר כפיים בזום. המורה תשתמש במסגור חיובי. **סיכום ביניים: (מורה / תלמיד)** גילינו שכל הפעלים שמתחילים באות א' מרמזים על פעולות שאני אעשה בעתיד.
תרגול	**09:20-09:30**	**יישום : השלמת פעלים בקלוז.**	פיצול "חדרים": מליאה/קבוצת מיקוד. טיימר. השלמת פעלים בגוף ראשון עתיד ב"קלוז ". כתיבת הפעלים במחברת. קבוצת מיקוד: בתיווך המורה. השלמת פעלים בגוף ראשון עתיד ב" קלוז" . התלמידים יבחרו פועל מתאים מבין שני פעלים נתונים לכל משפט וישלימו את המשפטים.

			דיון אודות הבחירה . התלמידים יצורפו לחדר המליאה ויבחרו שני משפטים נוספים לתרגול. מליאה: הצגת הקלוז והשלמתו עם התלמידים. כל תלמיד ישלים משפט עפ"י סבב.
כרטיס יציאה	**09:30-09:35**		בחרו משפט אחד שתרצו לשתף והשלימו אותו. "כשאהיה בן 10 אני..." "ביום הולדתי הבא אני..."
משוב	**09:35-09:40**	**סיכום:**	• היום למדנו את הכלל הראשון בהטיית פועל בעתיד בגוף ראשון - אני (המללת הכלל) • בשיעור הבא נשמע שיחה שבה אמה של יהלי מספרת לאביה על ההתרגשות של יהלי מסיום הסגר. מעניין אם הפעלים ישמעו אותו הדבר... חשבו על זה. **משוב**: של המורה **משוב**: של התלמידים. מטילים קובייה ולפי המספר שיצא כל תלמיד מסכם את החוויה האישית שלו בשיעור במספר המילים שהוגרל (בקוצר זמן מילה מסכמת אחת).